

3.5. Este caracteristic faptul că în cazul românei vorbite de polonezi nu am întâlnit rezultatul interferenței limbii primare în lexic, compartiment în care în general interferența lingvistică apare cel mai des. Acest fapt, surprinzător în aparență, poate fi ușor explicat: în timp ce limba polonă și ucraineană sînt folosite de polonezii de la Cacica în contact cu o comunitate trisau cel puțin bilingvă și nestingheriți de teama de a nu putea fi înțeleși, pot folosi un număr nelimitat de cuvinte din alte limbi; de limba română se folosesc, în principiu, în contact cu o comunitate unilingvă. În această situație, se înțelege că polonezii care vorbesc cu românii sînt obișnuiți să evite în mod consecvent cuvintele poloneze și ucrainene, care ar fi în marea majoritate a cazurilor neînțelese pentru interlocutori.

4. Prezentarea condițiilor istorico-sociale care au determinat trilingvismul polonezilor de la Cacica, a rezultatelor acestui trilingvism în sistemul limbii lor primare și în sistemele celor două limbi secundare, ca și a observațiilor asupra unor paralelisme în sistemul tuturor celor trei graiuri, ne permite să formulăm unele concluzii.

În primul rînd, vom lua în considerație acele fenomene de limbă care sînt caracteristice pentru sistemele tuturor celor trei graiuri cercetate.

4.1. Existența unui sistem redus de vocale neaccentuate este caracteristică graiurilor ucrainene și limbii ucrainene literare. Acest fenomen apare de asemenea în subdialectul moldovenesc al limbii române și poate fi legat de contactul cu limba ucraineană. Existența sistemului redus al vocalelor neaccentuate fiind mai generală în graiurile românești, la Cacica desigur nu trebuie să fie considerată ca rezultat direct al contactului actual cu graiul ucrainean local. Stabilirea acestui fenomen în graiul polon este cu mult mai puternic legată de stadiul actual al polilingvismului activ al vorbitorilor ambelor naționalități slave, deoarece în graiurile polone rostirea diferită a unor vocale neaccentuate este limitată numai la acele graiuri care se află într-un contact strîns cu graiurile ucrainene. Desigur, fixarea acestui fenomen în graiul polon de la Cacica s-a putut datora și existenței aceluiași fenomen în graiul celei de a doua limbi secundare — limba română.

4.2. Existența corelației de timbru a consoanelor, caracteristică într-o măsură mai mare sau mai mică pentru toate dialectele polone și ucrainene și pentru cele două limbi literare — în limba română literară nu este general recunoscută. Existența acestei corelații, între altele, în subdialectul moldovenesc este legată de influența slavă. Și în acest caz nu trebuie considerată ca factor determinant, pentru stabilirea acestei corelații în graiul moldovenesc de la Cacica, existența în sat a grupului de polonezi și ucraineni. De corelația de timbru se leagă anumite paralelisme interesante în toate cele trei sisteme, ca de exemplu apariția secvenței *m̃n* în diferite poziții în locul vechiului *m̃*. Este interesant că graiul polon în care fenomenul acesta este rezultatul influenței ucrainene alături de cea românească a dus la un număr cu mult mai mare de cuvinte decît graiul ucrainean. Cf. de ex. pol. *m̃nasto*, 'oraș', *zam̃nis'o*, 'a mătura', *pãm̃hentac* 'a ține minte' și ucr. *m̃isto*, *zãnist*, *pãm̃jetaty* etc.

4.3. Paralelismele menționate mai sus confirmă teza că anumite fenomene fonetice și fonologice pot depăși granițele unui grai, unui grup de graiuri